

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 94/2012-11

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 19. apríla 2012 predbežne prerokoval sťažnosť V. N., t. č. vo väzbe, vo veci namietaného porušenia základného práva na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 2 a 5 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 5 ods. 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Okresného súdu Michalovce sp. zn. 1 T 158/2011 z 13. februára 2012 a Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 6 Tos 19/2012 z 24. februára 2012 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť V. N. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 27. marca 2012 doručená sťažnosť V. N., t. č. vo väzbe (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie základného práva na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 2 a 5 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 5 ods. 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Okresného súdu Michalovce (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 1 T 158/2011 z 13. februára 2012 a Krajského súdu v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 6 Tos 19/2012 z 24. februára 2012.

Zo sťažnosti vyplýva, že sťažovateľovi bola okresným súdom zamietnutá žiadosť o prepustenie z väzby a nebola prijatá ponuka záruky za jeho ďalšie správanie. Sťažnosť proti tomuto rozhodnutiu krajský súd zamietol ako neopodstatnenú. Podľa sťažovateľa boli porušené ním označené základné práva z toho dôvodu, že obidva súdy boli proti nemu zaujaté pri rozhodovaní a rozhodovali účelovo v záujme porušiť jeho základné práva a slobody. Bola porušená predovšetkým zásada verejnosti súdneho konania a primeranosť doby prípravy na pojednávanie, čo sa týkalo aj jeho advokáta, sudca okresného súdu dvakrát stiahol jeho žiadosti o prepustenie z väzby. Má pochybnosti o objektivite konania na okresnom súde, pretože jeho komplic pri páchaní trestnej činnosti pozná sudcov tohto súdu, čo je v jeho neprospech. Rozhodnutia obidvoch súdov neobsahujú konkrétne dôvody, pre ktoré nebolo vyhovené jeho žiadosti, a len všeobecne hovoria o dôvodoch rozhodnutí, preto sú len povrchné. Pritom predložil súdom potrebné argumenty, pre ktoré nemá byť vo väzbe, na čo však súdy dostatočne neprihliadli. Žiadal preto, aby ústavný súd vo veci vydal tento nález:

„I. Okresný súd Michalovce vo veci sp. zn. 1 T 158/2011 zo dňa 13.2.2012 a Krajský súd Košice sp. zn. 6 Tos 19/2012 zo dňa 24.2.2012 porušili základné právo podľa Čl. 17 ods. 1, 2 a 5 Ústavy Slovenskej republiky a podľa Čl. 5 ods. 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, ako aj ďalšie porušenia vyššie spomínané.

II. Prikazuje Krajskému súdu Košice, aby vo veci konal a V. N. prepustil z väzby na slobodu.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním

a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých ústavný súd nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Na rozhodnutie o tej časti sťažnosti, ktorá smeruje proti rozhodnutiu vedenému okresným súdom pod sp. zn. 1 T 158/2011, nie je daná právomoc ústavného súdu.

Ako to vyplýva z citovaného čl. 127 ods. 1 ústavy, právomoc ústavného súdu poskytovať ochranu základným právam a slobodám je daná iba subsidiárne, teda len vtedy, ak o ochrane týchto základných práv a slobôd rozhodujú všeobecné súdy. V danom prípade proti uzneseniu okresného súdu bola prípustná sťažnosť ako riadny opravný prostriedok, a preto právomoc poskytnúť ochranu označeným základným právam sťažovateľa podľa ústavy mal krajský súd v opravnom konaní. Tým je zároveň vylúčená právomoc ústavného súdu. K tomu treba dodať, že sťažovateľ riadny opravný prostriedok využil.

Odlíšná je situácia týkajúca sa tej časti sťažnosti, ktorá smeruje proti rozhodnutiu krajského súdu sp. zn. 6 Tos 19/2012 z 24. februára 2012.

O zjavnej neopodstatnenosti návrhu možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom orgánu štátu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil navrhovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnený návrh preto možno považovať ten, pri predbežnom prerokovaní ktorého ústavný súd nezistil žiadnu

možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, I. ÚS 110/02, I. ÚS 88/07).

Z rozhodnutia krajského súdu vyplýva:

„Obžalovaný V. N. je vo väzbe od 24.3.2011 na podklade uznesenia sudcu pre prípravné konanie zo dňa 26.3.2011 sp.zn. 0Tp 14/2011 z dôvodov uvedených v § 71 ods. 1 písm. a/, c/ Tr.por. Súd svoje rozhodnutie o väzbe obvineného oprel predovšetkým o fakt, že obvinenému hrozí vysoký trest, čo odôvodňuje konkrétnu obavu z možného skrývania sa, resp. úteku mimo územia Slovenskej republiky, pričom žalovaného skutku sa obvinený mal dopustiť v skúšobnej dobe podmieneného prepustenia z výkonu trestu odňatia slobody, čo zakladá obavu z pokračovania v trestnej činnosti.

Po preskúmaní veci je potrebné uviesť, že obžalovaný V. N. je stíhaný pre obzvlášť závažný zločin, pre ktorý zákon stanovuje trest odňatia slobody (§ 186 ods. 1,2 písm. b/ Tr.zák.) v sadzbe od 10 do 15 rokov a že táto samotná skutočnosť zakladá dôvod väzby podľa § 71 ods. 1 písm. a/ Tr.zák.

Uvedený dôvod väzby je založený aj v tomto štádiu trestného stíhania len na zistení, že obžalovaný je stíhaný pre trestný čin, na ktorý zákon stanovuje trest odňatia slobody s dolnou hranicou 8 rokov (vysoký trest) a podozrenie zo spáchania trestného činu (obzvlášť závažný zločin vydieračského únosu podľa § 186 ods. 1, 2 písm. b/ Tr.zák., s poukazom na § 138 písm. a/, f/ Tr.zák.), je dôvodné.

Krajský súd v danom štádiu trestného konania nezistil u obžalovaného V. N. také pomery alebo okolnosti prípadu, ktoré by odôvodňovali prepustenie obžalovaného z väzby na slobodu napriek tomu, že sa proti nemu vedie trestné stíhanie pre trestný čin s dolnou hranicou trestnej sadzby najmenej 8 rokov.

Okolnosťami prípadu sú také okolnosti, ktoré spoluurčujú stupeň spoločenskej nebezpečnosti trestného činu pre spoločnosť a tento výrazne zmierňujú, čo v posudzovanom prípade zistené nebolo.

Pomermi páchatel'a treba rozumieť okolnosti týkajúce sa osoby páchatel'a, jeho osobných a rodinných pomerov, ktoré nesúvisia so spáchaním trestného činu a existujú v čase rozhodnutia súdu.

Rovnako neboli zistené také okolnosti týkajúce sa osoby obžalovaného a jeho osobných a rodinných pomerov, ktoré by odôvodňovali v tomto štádiu trestného konania jeho prepustenie na slobodu.

Ohľadom ponúknutých záruk ako náhrady väzby (písomný sľub obžalovaného, záruka dôveryhodných osôb, dohľad mediáčného a probačného úradníka) krajský súd považuje za potrebné uviesť, že s prihliadnutím na povahu prejednávaneho trestného činu v danom štádiu trestného konania nie sú vytvorené podmienky pre kladné rozhodnutie o ponúknutých zárukách.

V súvislosti s námietkami obžalovaného uvádzanými v písomných dôvodoch sťažnosti v tom smere, že okresný súd nepredvolal na svoje pojednávanie osoby, ktoré predkladali záruky na nahradenie väzby, krajský súd považuje za potrebné uviesť, že k oboznámeniu sa takýchto osôb v zmysle § 80 ods. 2 Tr.por. sa pristúpi vtedy, ak je reálny predpoklad prijatia záruky príslušným orgánom.

Uvedené skutočnosti opodstatňujú záver o obave z konania obžalovaného spôsobom predpokladaným v § 71 ods. 1 písm. a/, c/ Tr.por. aj v tomto štádiu trestného konania.“

Ústavný súd poukazuje na to, že nie je tzv. „skutkovým súdom“, teda súdom, ktorý by vykonával dokazovanie na zistenie skutkového stavu, ak by malo ísť o dokazovanie, ktoré by malo nahradiť dokazovanie nevykonané všeobecnými súdmi.

Vo väzobných veciach platí, že skúmanie primeranosti určenej lehoty väzby prináleží predovšetkým všeobecným súdom. Na ten účel im patrí skúmať všetky okolnosti spôsobilé potvrdiť alebo vyvrátiť existenciu skutočného verejného záujmu odôvodňujúceho so zreteľom na prezumpciu nevinu výnimku z pravidla rešpektovania osobnej slobody a uviesť ich v rozhodnutiach o väzbe. Predovšetkým na základe dôvodov uvedených v týchto rozhodnutiach ústavný súd zisťuje, či boli alebo neboli porušené označené články ústavy a dohovoru (mutatis mutandis Toth c. Rakúsko z 12. decembra 1991).

Krajský súd sa vo svojom rozhodnutí dostatočne a ústavne konformne vysporiadal s dôvodmi sťažnosti sťažovateľa, a preto jeho rozhodnutie nie je arbitrárne ani zjavne neopodstatnené. Odpovedal na všetky námietky sťažovateľa a posúdil ich podľa práva.

Za týchto okolností ústavný súd v tejto časti odmietol sťažnosť ako zjavne neopodstatnenú a ako celok rozhodol o sťažnosti tak, ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 19. apríla 2012